

เทคนิคที่ช่วยให้การแต่ง
คำประพันธ์ไพเราะยิ่งขึ้น

เทคนิคสี่คู่พิฆาต

คิดค้นโดย นายวิษณุ พุ่มสว่าง
ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนกระทุ่มแก้ววิทยา

ที่มาจากไป

ทำไมถึงคิดค้นเทคนิคนี้ ?

เรื่องมีอยู่ว่า...

ตั้งแต่สมัยเป็นนักเรียน ลงประกวดแข่งขันให้ทีมโรงเรียน
ได้รางวัลมาบ่อยครั้ง จนหลายคนที่ลงแข่งด้วยเกิดข้อสงสัยว่า
แต่งอย่างไรทำไมถึงชนะรางวัล / เขียนแบบไหนทำไมถูกใจ
กรรมการ / บอกวิธีการแต่งหน่อยได้หรือไม่ ซึ่งคำถามแนวนี้
เกิดขึ้นหลายต่อหลายครั้ง
เมื่อเติบโตขึ้น จนกระทั่งก้าวเข้าสู่อาชีพครู จึงได้ประมวลเทคนิค
ของตนเองที่ใช้เป็นประจำ มาจัดวางรูปแบบ ในชื่อ
เทคนิคสี่คู่พิฆาต และเผยแพร่แก่นักเรียนทั่วไปมากกว่า 20 ปี

คำว่า สีคู่พิฆาต

นำมาจาก การแต่งกลอนสด 3 ชนิด คือ

สักวา ดอกสร้อย และกลอนแปด

ดอกสร้อย 1 บท มี 8 วรรค

สักวา 1 บท มี 8 วรรค

กลอนแปด 2 บท มี 8 วรรค

จับคู่ให้เหลือ 4 คู่

วรรค 1 คู่ วรรค 2

วรรค 3 คู่ วรรค 4

วรรค 5 คู่ วรรค 6

วรรค 7 คู่ วรรค 8

พอนักภาพอกใหม่
มีใครรวมแล้วเกิน 4 คู่บ้างรึเปล่า

แนวทางการแต่งกลอนทั่วไป

เท่าที่สำรวจหนังสือ ตำรา บทความและงานวิจัยต่าง ๆ ตลอดหลายสิบปียังไม่พบผู้ใดที่คิดค้น "เทคนิค" ในการแต่งกลอนสุภาพ มีแต่เพียงผู้ให้แนวทางในการแต่งกลอนทั่วไป พอสรุปได้ 8 ประเด็น คือ

- 1) เปิดเรื่องเป็น
- 2) เด่นฉันทลักษณ์
- 3) ตระหนักเสียง
- 4) เรียบเรียงคำ
- 5) นำเพิ่มสัมผัส
- 6) คัดสรรดี
- 7) มีภาพพจน์ และ
- 8) จบงดงาม

(อ้างถึงใน สุทัศน์ วงษ์กระบาคถาวร, 2565)

เทคนิคสี่คู่พิฆาต
เป็นเทคนิคเดียวในโลก
ที่เกิดจากการเรียบเรียง
ประสบการณ์ตรงในการแข่งขัน
แต่งกลอนสดแล้วนำมาเผยแพร่
เป็นวิทยาทาน
โดยมีจุดมุ่งหมาย
เพื่อรณรงค์วัฒนธรรมร้อยกรอง
ให้คงอยู่สืบไป

จะนั่นแล้ว

ก่อนที่เราจะเริ่มศึกษาขั้นตอนต่าง ๆ

ขอให้มีความตั้งใจ และฝึกปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน

เพราะถือว่าทุกคน ฝากตัวเป็นศิษย์

สำนักสี่คู่พิฆาตแล้ว ต้องเป็นไปตลอดชีวิต

ไม่สามารถเรียกความรู้คืนได้

และทุกคนก็จะไม่มีทางล้มเทคนิคนี้ได้เช่นกัน

เริ่มขั้นตอนแรก

1. วิเคราะห์เนื้อหาจาก หัวข้อ

ได้หัวข้อมาแล้ว ให้คิดโดย
เร็วว่า จะจำแนกเนื้อหาอะไร
ได้บ้าง หลักๆ ไม่ควรเกิน

4 ประเด็น

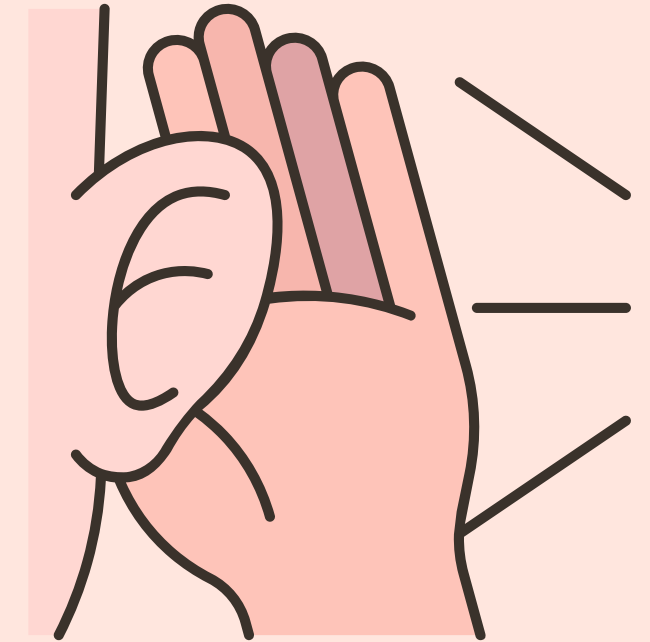
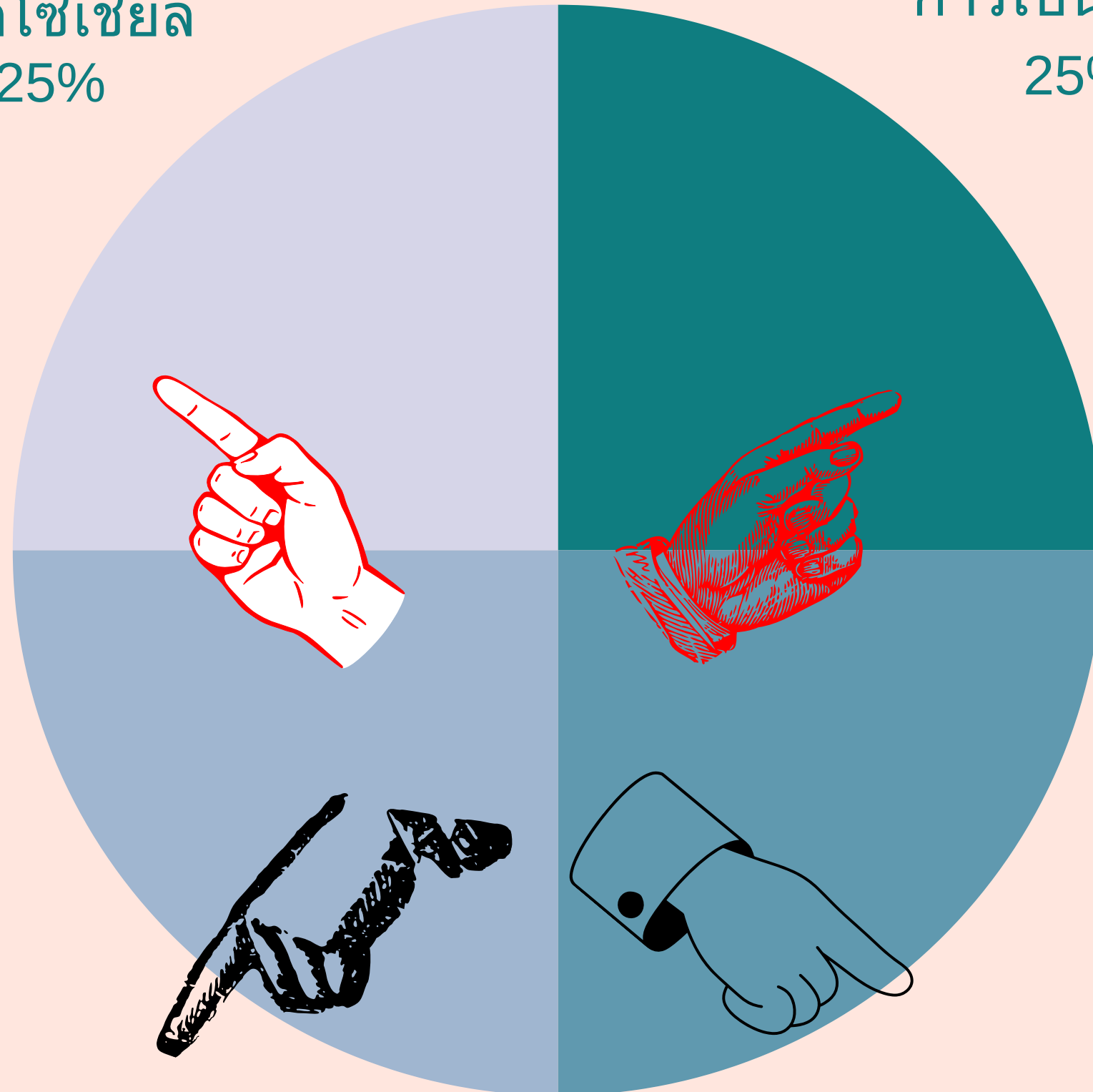
2.เขียนกรอบเนื้อหา ตัวอย่างการวิเคราะห์ หัวข้อ **เล่า**

โลกโซเชียล
25%

จิตใจของผู้รับสารไม่เหมือนกันจรรยา
25%

การเป็นผู้รับรู้
25%

ซีประเด็นว่าอย่าเล่ามากเหมือนปากพูด
25%

เมื่อได้ประเด็นทั้ง 4 แล้ว
เลือกเพียง 1 ประเด็น
สำหรับการสร้างคู่พิฆาต

คู่ที่ 1

โลก
โซเซียล

คู่ที่ 2

การเป็น
ผู้รับรู้

คู่ที่ 3

ซีประเด็น
โดย
เปรียบเทียบ

คู่ที่ 4
คู่
พิฆาต

จิตใจของ
ผู้รับสาร
ที่ต่างกัน

3. เขียนคู่พิฆาตให้เสร็จก่อน

เล่า...

โลกจำลองของทุกคนบนโซเชียล
ต่างวนเวียนประสพการณ์ผ่านอักษร
เรื่องของเขาเรารับรู้อย่างผู้จร
ถึงอาหารก็ใช้ช่องเรื่องของเรา
จะนั่นมีอย่างพิมพ์มากเหมือนปากพูด
เรื่องใดพูดแล้วเกินป้องเสียของเปล่า

ยิ่งเรื่องโศกแล้วอย่าหมายใครบรรเทา
ไม่รู้เขาจะใส่ยาหรือทาเกลือ

ทำไมต้องคิด ส่วนสรุปก่อน

เพราะเราจะรู้ล่วงหน้าว่าจะจบแบบไหน ทิศทางในการจบประเด็นจะเป็นแบบใด สามคู่แรก อาจจะเขียนในแนวทางที่มีความสอดคล้องกันไปทีละคู่ และอาจจะยังไม่ต้องมีความวิจิตรคมคายมากก็ได้

แต่เมื่อเรามี หมัดเด็ด มัดใจกรรมการไว้รอแล้ว ต่อให้เขียนดำเนินเรื่องแบบธรรมดาในสามคู่แรก คู่สุดท้ายก็จะช่วยให้กลอนของเรามีความน่าสนใจ ควรค่าแก่การชื่นชมหรือได้รับรางวัลนั่นเอง

สำหรับครั้งนี้ ครูได้นำเทคนิคสี่คู่พิฆาต จำนวน 22 รูปแบบ
มาให้สังเกต วิเคราะห์ และฝึกปฏิบัติ

เทคนิคระดับต้น

1. จบด้วยคำสำคัญของหัวข้อ
2. จบด้วยคุณสมบัติของหัวข้อ
3. จบด้วยความเป็นเหตุ-ผล หรือใช้คำสันธานที่เข้าคู่เหตุผลกัน
4. จบด้วยคำตรงข้ามกับหัวข้อ
5. จบด้วยคำสุภาชิต คำพังเพย หรือสำนวนไทย

ทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับการสังเกต “สีคู่พิฆาต”

เรือล่มเมื่อจอด

คราวเรือล่มเมื่อจอดตลอดฝั่ง

เตือนให้ยังตรวจตราอย่าพลั้งเพลอ

วัฏจักรหมุนเวียนเปลี่ยนแปลง

เคยเลิศเลอก็เสื่อมได้ไม่นานปี

เรือรื้อร้างช้าสุดใช้สุดแก้

กลบรอยแผลร้ายร้ายทั่ววิถี

เรือจอดล่มยังกู้ได้ในทันที

แต่ความดี “จอด” เมื่อใดใจล่มจม

จบด้วยคำสำคัญของหัวข้อ

นิทานหลอกเด็ก

สารพันเรื่องผีที่หลอกหลอน

บางบทตอนเด็กอย่างเราเฝ้าสงสัย

ข้อเท็จจริงปรุงสร้างหรืออย่างไร

เชื่อหมดใจเด็กมิกิดพินิจตรอง

สังคมไทยวันนี้มีทุกซ์แสน

มีเหมือนแม่นิทานใดได้เกี่ยวข้อง

อย่าหลอกเด็กถ้าไม่มีความดีครอง

ตัวอย่างของผู้ใหญ่ใช้นิทาน

จบด้วยคุณสมบัติของหัวข้อ

จับด้วยความเป็นเหตุและผล หรือใช้คำสันธานที่เข้าคู่เหตุผลกัน

ครั้นเมื่อกาลผ่านไปได้ครุ่นคิด

หากชีวิตไม่ตบตีจะดีกว่า

วันนี้**แก้ตัว**ลงปลงอัตตา

ยาย**จึง**มาเปิดร้าน...งานตบนม

จับด้วยความเป็นเหตุและผล

(มื่อตบ, หน้า 53)

เพราะภาษาไทยล้นมวลความหมาย

จึงพึงง่ายในศัพท์เสียงเรียงเหตุผล

ภาษาไทยในบทกลอน**สนใจ**คน

ให้**หลุดพ้น**ภาษาอื่นกลิ่นชาติเอย

(ภาษาไทยในบทกลอน, หน้า 47)

จบด้วยคำตรงข้ามกับหัวข้อ

หาเอ๋ยหายาก

จริงหรือฉากที่เราเฝ้าขวนขวาย

หาคนชั่วไม่ยากมีมากมาย

คนดีหายจากสังคมฤๅสมควร

ตั้งเพชรแท้แปรปนอยู่บนกรวด

พึงสำรวจเนื้อในให้ถี่ถ้วน

คนดีหาไม่ยากฝากเชิญชวน

ทุกภาคส่วนหากร่วมมือ **หาง่าย** เอย

จบด้วยคำตรงกันข้ามกับหัวข้อ

5. จบด้วยคำพังเพย สุภาษิต สำนวนไทย

จบด้วยคำพังเพย
สุภาษิต สำนวนไทย

ความรักคือความหวังทั้งชายหญิง

มอบใจจริงมิใช่อยากจากความใคร่

เก็บรู้สึกรับรู้อยู่ภายใน

แล้วรอให้ถึงเวลาพาเปรมปรีดิ์

“แม่นจะรักรักไว้ในอารมณ์”

คือคำคมให้รักเกียรติศักดิ์ศรี

อย่าชิงสุกก่อนห้ามตามยุคนี

รักความดีจึงรู้จักว่ารักเป็น

เทคนิคระดับกลาง

6. จบด้วยวรรคทองซึ่งเป็นที่รู้จักทั่วไป โดยใส่เครื่องหมาย “.....”
7. จบด้วยลักษณะกลบทต่าง ๆ
8. จบด้วยการตั้งคำถาม
9. จบด้วยสถานการณ์ ข่าวสารบ้านเมือง สิ่งที่เกิดขึ้นปัจจุบัน
10. จบแบบทิ้งปริศนาให้ผู้อ่านขบคิดต่อเอง
11. จบแบบเล่นคู่คำ, สัมผัสอักษร, สัมผัสข้ามวรรค
12. จบแบบชี้ทางธรรมะ เตือนสติแก่ผู้อ่าน

6. จบด้วยวรรคทองซึ่งเป็นที่รู้จักทั่วไป โดยใส่เครื่องหมาย “...”

* “ดูแต่บัว ยังเต็มบาน เหมือนต้นบาป

ไยจิตหยาบ จึงมียัก รู้จักหย่อน

รู้เล่ห์ร้าย เกลศร้าย ละลายร้อน

บาปย่อมจร บุญย่อมแจ่ม แยมบัวใจ”

*วรรคทอง ของลุงประสิทธิ์ โรหิตเสถียร (บัว, หน้า 87)

7. จบด้วยลักษณะของกลบทต่าง ๆ

ถ้าจิตว่างควรสร้างบุญหนุนกุศล

นำทางชนพ้นภัยได้สุขศรี

ว่างกิเลส ว่างชั่วช้า ว่างกาลิ

เราย่อมนมีจิตว่างสร้างสุขเอย

(จิตว่าง, หน้า 65)

8. จบด้วยการตั้งคำถาม

เมื่อจัดฉากเสียมใครให้ปั้นปูน

ก็สมควรที่จะสร้างทางแก้ไข

เสียมให้คนเกลียดกันต้องบรรลัษ

เสียมทำไมถ้าตนยังสั่นหลังเย็น

(เสียม, หน้า 77)

เธอจะอ่านเช่นไรตามใจคิด

มันเป็นสิทธิ์ของใครไม่อาจห้าม

อ่านถูกคำ จำถูกบท จึงงดงาม

ครูย้อนถาม **“เธอเข้าใจใช่ไหมเธอ”**

(ครูเข้าใจไหมครับ, หน้า 115)

9. จบด้วยสถานการณ์ /ข่าวสารบ้านเมืองในปัจจุบัน

ภาพสังคมซ้ำซ้อนสุดพอนพะยะ

เนื้อในและเนื้อนอกหลอกกว่าชิ้น

อยากเปลี่ยนงานประจำอันกล้ากลืน

รับจ้างยืมเป็นเพื่อนเหงา...เสาไฮปเวลล์!

(เปลี่ยนงานใหม่ใหญ่กว่าเดิม, หน้า 99)

แคร่ไม้ไผ่ชิมเหงาอย่างเปล่าเปลี่ยว

ลมยังเลี้ยวลอดไผ่ไม่เป็นสำ

ทั้งสามร่างวางบนแคร่...แผลเกรียมดำ

ไม้ทันทันคำจะบอกต่อ...ก็สิ้นลม!

(ลมไม้ไผ่, หน้า 44)

10. จบแบบทิ้งปริศนา

ใช้เจ็บปวดหลังน้ำตาคราถูกจุด

หากแต่หยุดไม่ได้เหมือนใจฝัน

สละตัวเพื่อส่งแสงขึ้นแรงพลัน

เปลวเทียนนั้นขั้วมัวมลรั้นลับไกล

เปรียบพระคุณครูอาจารย์ท่านมานะ

แบกภาระสอนศิษย์รู้คิดได้

น้ำตาเทียนเสียสละเพื่ออะไร

ครูก็ให้ประโยชน์นั้นเช่นกันแล

(น้ำตาเทียน, หน้า 62)

11. จบแบบเล่นคู่คำ , สัมผัสอักษร หรือสัมผัสข้ามวรรค

ในชองยับพับยู่ครูเปิดอ่าน

เนื้อความจารลิ่งระทมบอกปมเศร้า

เพราะความจนที่เพชฌัญเกิดนบรรเทา

ความขลาดเขลาจูงใจศิษย์คิดเปลี่ยนแปลง

ที่อ่านออกเขียนได้ใครเล่าสอน

ย่ำสั่งวรพระคุณครูชูส่องแสง

ใจส่วนลึกครุภูมิใจ.. **ศิษย์ชายแรง**

ดีกว่าแจ้เงอจดหมาย... **ศิษย์ชายตัว**

(จดหมายลาครู รางวัลชนะเลิศบทร้อยกรองประชาชน ม.รังสิต ประจำปี 61)

12. จบแบบชี้ทางธรรมะ เตือนสติแก่ผู้อ่าน

น้อมกายใจให้บริสุทธิ์ดุจสายฝน

ร่วมสร้างผลบุญนำทางสร้างชาติ

รัฐศาสตร์ รักษาคุณธรรม รักความดี

คือหน้าที่ศาสนิกชนทุกคนเอย

(วิสาขบูชา, หน้า 34)

แม่ห่วงโซ่น้ำหนักมากหนักหนา

ถึงอ่อนล้าอย่าทิ้งกันยามหวนไหว

คนทุกคนคือข้อรัดคือปัจจัย

แม้ขาดไปเพียงข้อ...โซ่ก็พัง

(ห่วงโซ่ประชาธิปไตย, หน้า 41)

เทคนิคระดับสูง

13. จบแบบเสียดสีสังคม, สะท้อนความจริงในสังคมมนุษย์
14. จบด้วยคำสั่ง, คำขอร้อง, คำอ่อนวอน
15. จบแบบชี้ชวนหรือส่งเสริมให้กระทำตาม
16. จบด้วยท่อนเพลงยอดนิยมในยุคสมัย
17. จบแบบหักมุม, พลิกความคาดหมาย
18. จบแบบกล่าวเกินจริง รวมทั้งโวหารอื่น ๆ
19. จบด้วยการยกย่อง เชิดชูบูชา
20. จบด้วยความเป็นธรรมดาของโลก
21. จบด้วยความคาดเดา คาดหวัง นිරนัย อุปนัย
22. จบด้วยกระทู้หน้าพรรค

13. จบแบบเสียดสีสังคม, สะท้อนความจริงในสังคมมนุษย์

เป็นผู้นำน่าับถือต้องซื่อสัตย์

ปฏิบัติคุณธรรมนำหน้าที่

ยื่นแถวหน้าแล้วไม่ทำคุณความดี

คนอย่างนี้ต่อไปไร้ที่ยืน

(ผู้หญิงแถวหน้า, หน้า 60)

14. จบด้วยคำสั่ง, คำขอร้อง, คำอ้อนวอน

เหมือนชีวิตมีรอยรรมนำแบบอย่าง

รู้จักสร้างธรรมปรากฏชีพสดใส

เห็นคนล้มเราอย่าข้ามซ้ำเติมใคร

และอย่าได้ฝากรอยเท้าก้าวข้ามครู

(รอยเท้า, หน้า 66)

อย่าเป็นเหยื่อหลงกลเหล่าคนชั่ว

ยอมเกลือกกลั้วสิ้นคิดผิดวิสัย

บัวยังอาจพินน้ำข้ามวันไป

ขอเพียงใจอย่าอยู่ต่ำใต้ความเลว

(บัวใต้น้ำ, หน้า 70)

15. จบแบบชี้ชวนหรือส่งเสริมให้กระทำตาม

ถ้าปล่อยไว้แล้วครอบงำซึ่งอำนาจ

คงพาดพิงพบทุกข์ภัยชุกเข็ญ

ประชาชาติสังคมจะร่วมเย็น

ช่วยกันเป็นแว่นขยายฉายคนเลว

(แว่นขยาย, หน้า 75)

16. จบด้วยท่อนเพลงหรือชื่อเพลงยอดนิยม*

โรคระบาดรุกรบบรักหลบหน้า

เธอจึงหารักใหม่คิดหน้ายหนี

เบียดผูกพันถูกรวบกินสิ้นไยดี

หมากเกมนี้...ฉันแพ้เขายอมเข้าใจ

(หมากหัวใจ, 2564)

*** ควรระวังเรื่องลิขสิทธิ์ด้วยหากส่งประกวดในรูปแบบนี้

17. จบแบบหักมุม, พลิกความคาดหมาย

สักพักหนึ่งคุณนายยิ้มใสซื่อ

ค่อยค่อยลือออกมาตาใสใส

เคยถูกปล้นเมื่อเดือนก่อนคิดย้อนไกล

“เพิ่งนึกได้” ปิดคดีแล้วนี่นา!

(ข้าไปหรือเปล่า, หน้า 119)

ควรเชื่อหรือแรงโน้มถ่วงลวงให้ทุกข์

หมดแล้วยุคความศรัทธาอย่าสงสัย

แรงโน้มถ่วงลวงให้หนักสัปดาห์ใด

แพ้เพียงใบ...ธนบัตรตัดวงจร

(แรงโน้มถ่วง : สัจธรรม?, หน้า 101)

18. จบแบบกล่าวเกินจริง (รวมทั้งโวหารภาพพจน์อื่น ๆ)

น้ำตกลีไหลแรงแข่งเกลียววัง

มองแล้งยิ่งหวาดเสียวในเกลียวไหว

ธรรมชาติผูกเกลียวคล้องเกี่ยวใจ

โยงสายใยเป็นหนึ่งในเดียวคล้องเกี่ยวกัน

ในเกลียวน้ำจ๋าแรงแฝงข้อคิด

ธารชีวิตไหลเชื่อมคลื่นเกลียวผัน

คิดถึงคนผูกเกลียวเกี่ยวสัมพันธ์

น้ำตาฉันก็ไหลชกตกท่วมใจ

20. จบด้วยความเป็นธรรมดาของโลก

เรื่องการเก็บคือธรรมปลูกสำนึก

สมควรฝึกบ่อยครั้งยังสุขศรี

เก็บโกรธาว่าร้ายในพาที

ก่อนวันที่เขาเก็บเราไปเข้าโลง!

(เก็บ, หน้า 97)

เส้นขนานเกิดเมื่อใดมีใครรู้

หากชีพอยู่จงสร้างหลักแห่งศักดิ์ศรี

รูปธรรมอาจสิ้นในอินทรีย์

แต่ความดี...อยู่ขนานกาลเวลา

(บนเส้นขนานของกาลเวลา, หน้า 105)

21. จบด้วยความคาดเดา, คาดหวัง, นිරนัย, อุปนัย

สร้างภาพพจน์โก่งกิ้นเกือบสิ้นชาติ

เมืองพินาศเพราะเล่ห์ร้ายหลายสมัย

ไอ้ผู้นำหากชายฉันทันต่อไป

ประชาไทยแสนกลุ่มตกลุมโจร

(อุบายโจร, หน้า 73)

ทั้งตัดงา ถลกหนัง มุ่งสังหาร

ภัยรุกรานลมหายใจยิ่งใกล้แผ่ว

มีเมตตาคุณธรรมนำเป็นแนว

ช้างย่อมแคล้วคลาดภัยคู่ไทยเอ๋ย

(ช้างไทย, หน้า 72)

22. จบด้วยกระทุ้หน้าวรรค

รอย ยับเยินจนเกินมองคั่นห้องฉาย

ย่น รื้อรายเรียงไปใครอาจห้าม

บน วิถีบุญกรรมประจำนาม

ใบหน้า งามอาจกลับกลายเป็นคล้ำมา

แทน ที่แห่งนิยามความยับย่น

ค่า ของคนคือความดีชี้คุณค่า

คุณ ความรู้ผนวกกรรมนำชีวา

ความดี บนใบหน้าชี้ค่าคน

(รอยย่นบนใบหน้า, อำไพพรรณ น้อยหนูจตุรัส, 2544)

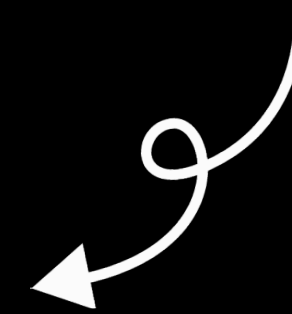
ลองคิดคู่พิฆาต
ตามตัวเลือกต่อไปนี้

1. นปโปะะหม่าต

2. หน้ามรสุม

3. เจ็บก่อนรวย

● ● ● ● ● ● ● ● ● (ลงเสียงสามัญตรี)

● ● ● ● ● ● ● ● ● (ลงเสียงสามัญตรี)

จบละ

สวยสด